Nr. 105.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE w PIĄTEK DNIA 29 GRUDNIA V. S. 1816 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Podług gazety, *Poczta Północna*, datowaney z *Petersburga* dnia 20 grudnia: Rzeczywisty radca stanu, gubernator cywilny ołonecki, *Mertens*, i Rzeczywisty radca stanu, gubernator cywilny tobolski, *von Brin*, mianowani Radcami taynemi. Radca stanu, gubernator cywilny słobodzko-ukraiński, *Muratow*, Radca stanu gubernator cywilny nowogorodzki, *Murawjew*, i Radca stanu gubernator cywilny orenburski, *Nawrozow*, mianowani rzeczywistemi radcami stanu.—Przez wzgląd na gorliwość w sprawowaniu obowiązkow służby, Ober-Prokuror Hr. *Kutaysow*, mianowany radcą taynym i otrzymał rozkaz zasiadania w Rządzącym Senacie—Pskowski gubernator cywilny, radca tayny, Xiążę *Szachowski*, na własną prośbę, z przyczyny słabości zdrowia, uwolniony od obowiązkow; na iego zaś mieysce cywilnym gubernatorem pskowskim mianowany, policmeyster petersburski, półkownik, *Anderkas*, z rangą rzeczywistego radcy stanu.

Dnia 10 t. m. w tuteyszym kościele luterskim ś. *Anny*, obchodzono rocznicę założenia domu sierót, przy tym kościele znayduiącego się.

Wyszło tu zpod prassy dzieło, pod tytułem: *Podróż dwóch Członkow Rossyyskiego Towarzystwa Bibliynego w guberniach ponad morzem baltyckiém, w roku 1816.*

Donieśliśmy w poprzedzaiącym numerze gazety naszey, że rzeczywisty radca stanu, [illegible], udarowany został orderem ś. *Włodzimierza* 2giey klassy. Teraz wszystkie gazety petersburskie umieściły patent dyplomatyczny, dla niego z tey okoliczności przez Nayjaśnieyszego Pana podpisany, w którym wyrażono, iż order ten otrzymuie w nagrodę wydanych i z obcych ięzykow przełożonych wielu xiąg religiynych i duchownych.

W dniu wielkim dla *Rossyi*, 12 t. m., osoba niewiadoma przysłała 4000 rubli do Cesarskiego Towarzystwa Dobroczynności, prosząc, aby były umieszczone na lombardzie, a procent obracany był na wsparcie ubogich tuteyszey stolicy.

Podług gazety senackiey, datowaney z *Petersburga* dnia 16 grudnia, przez Ukazy Naywyższe dane do Rządzącego Senatu:

D. 22 listop. Ober-Sekretarz 2go oddziału 5go departamentu Rządzącego Senatu, radca kollegialny, *Połoński*, na własną prośbę, dla słabości zdrowia, łaskawie uwolniony od tego obowiązku.

Dnia 26 listopada: Uznaiąc rzeczą sprawiedliwą, iżby była różnica w znakach orderu ś. Wielkiego Męczennika i Zwycięzcy *Jerzego* 4tey klassy, dawanych za odznaczenie się w bitwach, a dawanych za wysługę 25cin lat, albo 18tu wypraw, na wzór różnicy ustanowioney w znaku orderu ś. *Włodzimierza* 4tey klassy, Rozkazuję: znaki ś. *Jerzego* 4tey klassy za wysługę lat i za 18 wypraw wydawać z kapituły rossyyskich orderów z napisem na krzyżu podług wzorow tu załączonych, do których też stosownie maią bydź noszone takowe znaki i przez tych, którzy dotąd je otrzymali. Na krzyżach ś. *Włodzimierza* 4tey klassy napis, *za 35 lat*, ma bydź podług wzoru nowo postanowionego krzyżow ś. *Jerzego.* „

D. 9 grudnia. Radcy stanu, zwyczayny akademik akademii nauk *Szubert* i dyrektor liceum carskosielskiego, *Engelhardt*, w nagrodę gorliwey służby, mianowani rzeczywistymi radcami stanu.

D. 12 grudnia. Były szambellan dworu szwedzkiego, radca kollegialny, baron *Wolken*, oddawna iuż w *Inflantach* osiadły, za różne dla dobra Państwa usługi, mianowany radcą stanu — Prezydent 1go departamentu głównego sądu obwodu białostockiego, radca nadworny, *Dymitr Wysoczyn*, mianowany radcą kollegialnym — Wice-gubernatorowie, radcy stanu, astrachański *Korostowcew* i niżgorodzki *Kriukow*, mianowani rzeczywistymi radcami stanu.

W ukazie do Kollegium Państwa spraw zagranicznych pod d. 8 sierpnia wyrażono: „Byłego w *Paryżu* Wice-Konsulem Naszym, *Michała Łabieńskiego*, łaskawie mianuiąc radcą tytularnym, rozkazuiemy przeznaczyć go do Naszego tam poselstwa, nad etat, z pensyą po 800 rubli na rok, licząc rubel 50 sztywerow hollenderskich.

W naywyższym ukazie, objawionym Rządzącemu Senatowi, przez Zarządzaiącego Ministeryum Policyi, pod dniem 9 listopada, wyrażono. „Jego Cesarska Mość, na podanie P. Senatora, *Siwersa*, rozkazał: Rządu gubernialnego wołyńskiego, radcę *Mańkowskiego* i assesora *Doroszeńka*, przyłączyć do Heroldyi, a na ich mieysce przeznaczyć: członka Komissyi dla wyśledzenia różnych nadużyć w gubernii wołyńskiey, *Leonarda Krajewskiego* na radcę, a członka teyże Kommissyi, *Onufrego Wisłockiego* na assesora,

Przez ukaz pod dniem 30 listopada, Rządzący Senat ogłosił, o potwierdzeniu przez Jego Cesarską Mość, *Karola Magnusa Agmana*, konsulem szwedzko norwegskim w *Rewlu.*

Mianowani kawalerami orderów: ś. *Anny* 1szey klassy, członek kollegium admiralicyynego, jenerał porucznik, *Zochow*, i jenerał woysk wirtemberskich *Warnbüller*; ś. *Włodzimierza* 2giey klassy wielkiego krzyża: Wice-Admirał *Kroun*, permski cywilny gubernator, radca tayny *Hernes*; petersburski gubernator cywilny, rzeczywisty radca stanu, *Szczerbinin*; *tegoż orderu* 3ciey klassy: sprawuiący obowiązki jenerał andytora w wydziale deżurstwa Głównego Sztabu Jego Cesarskiey Mości, jenerał major *Usaczew;* zostaiący przy petersburskim wojennym jenerał gubernatorze, rzeczywisty radca stanu, *Dobrzyński*; zostaiący w administracyi ministeryum morskiego, rzeczywisty radca stanu *Naumow* i Cechmeyster *Lobri*; orderu ś. *Anny 2giey klassy*: Naczelnik wydziałowy kancellaryi Naczelnika Głównego Sztabu Jego Cesarskiey Mości, rangi 5tey klassy, *Krempowski;* były w *Rossyi* pełnomocnikiem interessow hiszpańskich, *Peres de Lema.* Wice-Gubernator kijowski, radca kollegialny *Katerynicz*; czernihowski wicegubernator radca kollegialny Baron *Umiańcow*; radca stanu *Ziabłowski*; professor uniwersytetu w *Abo*, *Wilenius*; *tegoż orderu* i klassy z brylantami, Naczelnik wydziałowy kancellaryi Naczelnika Głównego Sztabu Jego Cesarskiey Mości, rangi 6tey klassy *Czernousow*; radcy stanu znayduiący się w ministeryum policyi *Jermakowski*, *Pokrowski* i *Całaban*; naczelnik 5go wydziału departamentu inspektorskiego, rangi 5tey klassy *Kisielew.*

...*ida*, przez rozkaz dzienny ...major, *Zerne*, znayduiący się ... dywizyi pieszey, naznaczony do- ...w odwodowych gtey dywizyi pieszey. ...egomość oświadcza ukontentowanie Swo- ...nerał majorom *Bystromowi 1*, *Bystromowi 2* i puł- kownikowi gwardyi bokowey półku grenadyerów, *Demczenkowi*, za porządek i wyborną postać, w iakiey wystąpili na popis żołnierze powierzonych im półków.

Na rozkaz Jego Cesarskiey Mości pod dniem 12 grudnia: za chwalebnie odznaczaiącą się gorliwości w pełnieniu obowiązkow, służący w admiralicyi i po[illegible]iach, wynoszą się na jenerał majorów: kapitani 1go stopnia, kommissarz woyskowy, *Muchanow*; radca Skarbnczego wydziału *Siepankiewicz*; dowódzca 2giego kompaniynego kommissoryackiego wydziału *Bużmide-Kacman* i dowódzca 3go kompaniynego kommissoryackiego batalionu, *Strelnikow*.

Na okup Majora *Szwiecowa*, w niewoli japońskiey zostaiącego, przez ręce brata iego, przysłano składki 1300 rubli.

Kapitał inwalidow do 1go grudnia, był: 1,516,007 rubli, 53⅓ kop.

Kurs petersburski: dukat hollenderski nowy rubli 11 kop. 50, stary rub. 11 kop. 25. Zmiana srebra 298 i 297 kop. na rubla.

Z Grodna, dnia 21 miesiąca grudnia.
(artykuł przysłany.)

Mąż wielce w kraiu zasłużony, Urzędnik wysokiemi Urzędy zaszczycony, JW. Tadeusz Butoft Andrzeykowicz, b. Prezydent 2go Departamentu Gubernii Grodzieńskiey, Radca kolleski i ś. Anny 2 klassy Orderu Kawaler, z powszechnym żalem miasta i gubernii, świat ten pożegnał. Urodzony roku 1738, zasłużył przez chwalebne czyny całego życia na to pełne szacunku wspomnienie, iakiego ludzie prawdziwie cnotliwi staią się godnymi. W naykrytycznieyszych okolicznościach i zmianie Rządu, w zaburzeniu rewolucyynem kraiu, w ciągłém bez przerwy różnych stopni urzędowaniu, i w towarzyskiém, ile obywatel prywatny pożyciu, usiłował za przewodnictwem rozumu, wiary i moralności wszystko to święcie dochować, co ty[illegible]owieka, miło[illegible] cnoty, może zalecić przed powszechnością — Ten iego tak moralny, w ustawiczney pracy dla dobra publicznego sposob życia dochował szczęśliwie do lat sędziwych. Wcześnie ieszcze przed zawarciem śmiertelnych powiek oglądał swe syny i córki ustalonemi co do fortuny, urzędów wysokich i znaczenia w Litwie. Smierć iego oprócz żalu i smutku rodzeństwa, przyczyniła tyle żałoby dla tuteyszey powszechności, że mieszkańcy i dalsi obywatele, licznem zgromadzeniem się swoiem oddali mu ostatnią religiyną posługę. Dnia 15 grudnia uroczysty pogrzeb odprawiony w kościele XX. Dominikanów sprowadził niemal każdego, ktokolwiek mógł wiedzieć o tym żałobnym obchodzie. Wczasie nabożeństwa JX. Falkowski Kaznodzieia licznie zgromadzonemu słuchaczowi dał wymównie uczuć w swoim kazaniu, iak wielę traci towarzystwo ludzkie w zgonie wiernego Oyczyznie, Monarsze i ludzkości Obywatela. Potém, zwracaiąc uwagę do dwóletnich czynów ś. p. w Bogu zeszłego, i w ich obrazie maluiąc wzory godne naśladowania żyiącym, umiał przy domowieniu bezprzysadném rozrzewnić zaledwie zmieszczoną w świątyni Publiczność.

Z Krakowa 25 grudnia.

Dzień wczorayszy Urodzin Nayjaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego obchodzono tu iak nayuroczyściey. JW. *Miączyński*, Pełnomocny Kommissarz do Organizacyi Rządu miasta wolnego *Krakowa*, udał się do kościoła Katedralnego z obecnemi tu Urzędnikami i Obywatelami Królestwa Polskiego, na solenne nabożeństwo. Nayszczersze modły wznoszone do Pana Zastępów o naydłuższe życie i panowanie Błogosławionego Monarchy rozczulał hymn: *Naszego Króla zachoway nam Panie*. Ubogich łzy nędzy, zamieniły się w tym dniu w łzy radości. JW. Pełnomocny Kommissarz *Miączyński*, przesłał do Wydziału Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości w Senacie Rządzącym, kwoty pieniężne: iednę na zasilenie 120 ubogich w szpitalach zostaiących, a drugą na zakupienie galara węgli dla rozdania do mieszkań ubogim wstydzącym się żebrać. Wydział przyiąwszy z podziękowaniem ten hoyny datek dla cierpiącey ludzkości, starał się tak go podzielić przez Prowizorow szpitalowych i Zgromadzenie Bractwa Miłosierdzia, aby dobroczynna wola dającego była dopełniona. Błogosławiąc tę chwilę ubodzy, posyłali do Naywyższego życzenia: aby żył Ten, dla którego Imienia, ręka dobroczynna tak obficie ich zasiliła i ogrzała — Wieczorem mieszkanie JW. Pełnomocnego Kommissarza rzęsisto było oświecone; iaśniała w przezroczu cyfra Nayjaśnieyszego *Alexandra I.* z napisem:

Plaudite Cracidae benedicti Herois ad Ortum.
Qui Vestras leges protegit, auget opes.

A wdzięczni *Krakowa* mieszkańcy poklaskiwali tak sprawiedliwemu wyrazowi — Tegoż dnia JW. Hrabia Józef *Wodzicki*, Kommissarz Demarkacyyny od Nayjaśnieyszego Cesarza Jmci Wszech Rossyy, Króla Polskiego ku postanowieniu granic temu Wolnemu kraiowi mianowany, złożył równie kwotę pieniężną dla rozdania iey w tym dniu uroczystym 112 ubogim w szpitalach zostaiącym, których modły wznoszą się teraz do Wszechmocnego, aby Błogosławiony Monarcha iak naydłużey żył i panował.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

FRANCYA

(Z gaz. berl.) Paryż dnia 16 grudnia. Xiężna *Berry* nie ukazuje się na publiczności. W pałacu jey grano teatralną sztukę, na któréy znaydowali się Xiążęta domu Królewskiego.

Rozumieją, że ministrowie zgodzili się na to, ażeby [illegible], którzy nie koniecznie są potrzebni, z biór ich byli oddaleni. Są w liczbie tey, którzy pobieraią płacy roczney 15,000 do 20,000 fr. — Mówią, że daremném było usiłowanie w celu pogodzenia w Izbie Deputowanych ultrarojalistów z konstytucyonistami. Spodziewają się jednak, że roztrząsanie przedmiotów w biurach, gdzie się łatwiey i dokładniey porozumieć można, przyłoży się wiele do złagodzenia widoków i powstających ztąd sporów.

Temi dniami pisze gazeta, *Przyjaciel Religii*, rozszerzono zasmucającą pogłoskę, że układy ze świętą stolicą zerwane zostały. Jest to bez zasady. Owszem pochlebiać sobie należy, że chwila zupełnego ich ukończenia już nie jest daleką. Zwłoka tylko pochodzi zapewne z niektórych punktów potocznych; w rzeczach głównieyszych zdaje się, iż zgoda nastąpiła.

Dnia 11 t. m. w *Wersalu* uderzył piorun w mieszkanie Margrabini *de M...*, gdy się ta w kościele na mszy znaydowała. Ogień piorunowy wpadł był przez komin do pokoju sypialnego, zapalił łóżko i potrzaskał sprzęty. W *Paryżu* tegoż dnia uderzył piorun w bliskości pałacu Marszałka *Mortier*.

Paryż dnia 17 grudnia. Powrót do zdrowia Króla Jmci jest tym pożądańszy, i wzbudza tém większe ukontentowanie u powszechności, że Monarcha niebezpiecznie przez kilka dni był chorym. Cały dwór był w poruszeniu, wszyscy dobrzy obywatele w wielkiey zostawali trwodze. Podagra sprawiała Królowi Jmci mocne bole, i lękano się, aby puchlina nie przeszła do delikatnieyszych części. Szczęściem bole przeszły a bojaźń zniknęła.

Król udzielił Hrabiemu *Ferrand*, ministrowi stanu Parowi Francyi, order *ś. Ducha*.

Jenerał porucznik *Ziethen*, dowódca pruskiego woyska we *Francyi*, odprawił przegląd korpusów stojących wzdłuż *Mozy*. Jenerał ten, dla oszczędzenia

ano, ...

...yinuje odw...

...ba. Tylko

...a de Choiseul Gouffier ... m

...u zostah ... enzorowie bronią wszelkich przeciw ...iemu uwag. Prawie wszyscy gazeciarze i uczeni są ...twartymi jego nieprzyjaciółmi: od dawna już bowiem ...ostępował z nimi dumnie i obraźliwie.

P. de Pradt wielce jest poważany: miał on rzezywiście otrzymać zlecenie do wygotowania pisma ...względem wolności druku, aby mogło zaraz wyyśdź, ...koro się tylko urządzenie Królewskie w tey mierze ...każe. Gdy w Izbie Parów do tey rzeczy przyszło, między innymi Marszałek Lefebvre, Xiążę Gdański, jął się z wielką gorliwością tey rzeczy i projektu ministrów; a dla działania z większą mocą, udał się do Jenerała Sebastiani i rzekł do niego uprzeymie: „Posłuchay mnie, kochany przyjacielu, rozumny z ciebie człowiek; napisz mi też mowę przeciw wolności druku, abym ją mógł mieć w Izbie dla należytego wsparcia dobréy sprawy.“

Tajemne czynności w biurze względem budżetu odbywają się z nader wielką pracowitością i pilném roztrząsaniem wszystkich szczegółów. Oczekiwą z wielką ciekawością na raport, jaki Izbie uczyniony będzie. Jeden z Członków miał mówić z wielką żywością i mocą przeciw ogromności listy cywilney; powiedział między innemi, iż, gdy Francya 150,000 woysk sprzymierzonych utrzymywać musi, przeto trudno jest cierpić, żeby jeszcze 16,000 Szwaycarów utrzymywała. Ultrzyści oświadczyli się uroczyście przeciw alienacyi dóbr narodowych.

Podług prywatnych listów z Calais, 10 familiy angielskich, które sobie życzyły osiąśdź we Francy. nabyły w tamecznym departamencie majątki ziemskie. W departamencie Vaucluse miało już osiąśdź i nabydź własność ziemską 42 familiy angielskich.

Postrzeżono, pisze jedna z gazet paryzkich, że przybycie Pani Stael do Paryża, zawsze zapowiada jaki nieszczęśliwy wypadek. Gazeta, Przyjaciel Prawa, która bynaymniey nie jest przyjaźną dla tey znakomitey damy, porównywa ją, z tey przyczyny nader niegrzecznie z sową. Benjamin Constant, jey towarzysz, czeka tylko na rewolucye; gdy te doyrzeją i blizkie są wybuchnienia, wtedy występuje z gotowém już pismém, dla jey usprawiedliwienia i pochwały. Pan Canning odwiedzał często dóm Pani Stael. Opowiadano wszędy, a nawet głośno, anekdoty z powodu tych odwiedzin. Miał on mówić o Francuzach z taką angielską otwartością, która tylko sprawioney przez nią niechęci wyrównywać może.

Węglarz jeden, znalazł na drodze z Seez do Alençon zamkniętą ciężką szkatułę. Doniósł o tém w Seez przed urzędem i złożył szkatułę. Urząd ogłosił tę rzecz. We 3 dni późniey pewny Lord Angielski posłał dwóch służących dla pozyskania szkatuły, a razem też kazał dadź 30 *sous* nagrody węglarzowi. W szkatule było 30,000 fr.

W Lille Cambray i innych mjastach tego, dawniey tak obfitego w urodzaje departamentu, powstały rozruchy, z przyczyny drożyzny kartofli.

Austrya

(Z gaz. Oester. Beob.) *Wiedeń dnia 23 grudnia.* N. Król Jmć Bawarski, dzisia po południu tu przybył, z Królewiczem Xiążęciem *Karolem*. Król Jmć ostatni nocleg miał w *Kemmelbach*. Cesarz Jmć i Cesarzowa na jego spotkanie do *Burkersdorff* wyjeżdżali. Królowa Jeymość Bawarska z Xiążęciem Następcą tronu późniéy przybędą.

Turcya.

(Z Korres. hamb.) *Konstantynopol dnia 12 listopada.* Między Portą i Francyą nowa taryffa celna postanowioną została, która wkrótce ogłoszoną będzie.

łay...

wiedzą...

Z Ch...

niale ...

dał się ...

rewood...

Xią...

wodzące...

kiego krz...

Dnia ...

rozrucho...

blicznie w...

obecnym ...

przytomn...

że w dom...

były tróyk...

łem kommi...

się, że był ...

kim tłumem; ...

nie mieszał. ...

nie był skutki...

łem chwili i ...

czył otwarcie ...

że zamiarem ...

kupami się d...

ile można, ...

na Spafield. ...

...ości. —

...okładnie iest ... z opuścili i

którzy Spafield ... tył broni,

... było, zabra...ych, co zostali

w nią opatrzyć ... do uskuspólnego przyłożenia się ... niebezpiecznych

...cznienia na... er okropnych i nader ... odprowadzo...

...achów — Wszystkich ... słucha...

... do więzienia; a iutro na nowo ...

...nym bydź mają.

Dzisieyszego poranku rozeszła się pogłoska, o poymaniu młodego *Watsona* i jego spólnika. Oczekiwano go około południa w *Londynie*. — Czytaią tu list iego do Lorda Majora pisany, który iednak zmyślonym bydź się zdaie. Wyrażono w nim, że *Watson* gotow iest stawić się sam osobiście, ieśli summa, przeznaczona w nagrodę za iego poymanie, złożona będzie u pewnego adwokata. Twierdzi, iż nie on strzelił do Pana *Platta*. Przyrzeka pod tym warunkiem odkryć rzeczy, które w ważności swey przewyższaią nawet taiemnice względem spisku prochowego.

Dnia 4 t. m. Lord Major dziękował napiśmie i uroczyście Lordowi *Sidmouth* za pomoc, którą mu czynił podczas rozruchow w *City*. Lord *Sidmouth* odpisał bardzo grzecznie i oddał sprawiedliwą pochwałę urzędnikóm meskim, szczególniey Lordowi Majorowi.

Zawczora czytaliśmy w gazetach naszych list od Pana *Hunta* do Lorda Majora, pisany z *Middleton-Cottage* dnia 6 grudnia. Brzmienie iego iest następuiące: „W teraźnieyszych tak burzliwych czasach nędzy, które nas tak blizko rozpaczy stawią, każdy przyiaciel ludzkości przedsiębierze środki, w celu dania pomocy nieszczęśliwym spółobywatelom. Chociaż oddawna iuż mocno przekonany iestem, że, ieśli nie nastąpi reforma, przez którąby naród miał coroczny, przez siebie obierany parlament, wtedy wszelki inny środek stanie się tylko czasową i niedostateczną pomocą; iednakże, gdy iest obowiązkiem każdego poszczególnie przy-

a
e-
zy-
y:
ią
by
n,
tek
, i
mu-
pros-
ym się
d Ma-
pismie,
ytko-
przed
należy,
ow cu-
e po-
„ Zda-
wszech-
na spo-

...uczyńków miło... sąsiedztwie; bez potrzeby szukania ... o. „

W hrabstwie *Mayo*, w *Ir*... zne powstały rozruchy, i posunęły się ... unkow i burzenia domów — Rozruchy w *L*... *Szkocyi*) zmnieyszyły się wprawdzie, ale to ... ielką v silność zwierzchności.

Sir James Leith, Gubernator n... *arbados*, umarł tam d. 10 października z zaraźliwey gorączki. Niedawno ieszcze dzielnością swoią przyłożył się do usmierzenia buntowanych negrów — Podług doniesień z *Bostonu*, powstały nanowo bunty na *Barbados i Demerari* — W *Bridg-town* d. 10 października dało się uczuć lekkie trzęsienie ziemi.

Ameryka Hiszpańska

Gazeta berlińska z *Londynu*, pod dniem 13tym grudnia zawiera: „ *Moning Chronicle* udziela wiadomości z *Terra-Firma*, a szczególniey z prowincyi *Venezuela*, gdzie ciągle ieszcze trwaią rozruchy i powstańcy się utrzymuią, którzy dali sobie tytuł *oswobadzaiącego woyska wschodniego*. Z doniesień tych wywieca się, że w bitwie, dnia 3go sierpnia pod *Quebrada-Honda*, między *Sir Gregor Mac. Gregor a Hiszpanami* stoczoney, zwycięztwo oświadczyło się na stronę patryotów. Gdy oddawna żadna woienna odezwa nie była ogłoszoną przeto przyzwoitą bydź się zdaie umieścić odezwę jenerała *Marino*, którą wydał opuszczaiąc główną kwaterę. *Irapa*, kiedy wychodził uderzyć na woysko hiszpańskie pod jenerałem *Morales*:

„ Zołnierze! Widzicie chorągwie waszey oyczyzny, pod któremi chlubą iest dla mnie wam dowodzić. Powierzam je waszey gorliwości. Brońcie ich, a razem przypominaycie o zwycięztwach nad Aqua Negra, *pod* Boca-Chica, Caradoba, San-Diego, Maturien, Irapa. *Też same są to chorągwie, któreście z sobą nieśli, kiedy, zawsze zwycięzcy, w roku 1814, przedarliście się do wnętrzności* Caraccas. *Zołnierze! iakiekolwiek iest wasze położenie, nie zapominaycie że chwałę, sławę i los tych chorągwi dzielicie. Wypra..., na którą dziś wychodzicie, obiecuie wam mnogie laury, rozliczne tryumfy i dzieł wa-*

...wę.
...emia ta,
...własnością waszey...
...ten oszczędzać, równie dla ...yn, iako i dla tego, ażebyście w postępkach swoich inny ... nie pokazali przykład, aniżeli czynią wasi ciemiężyciele, którzy wszystko łupią, wydzieraią, niszczą. Z jeńcami wojennymi przystoynie się zachowuycie. Niech was we wszystkiem prowadzi i zagrzewa honor. „*

Podług naynowszych wiadomości z *Peru*, woysko patryotów codzień się powiększa, i posiada *Santa-Cruz*, *Cochambamba i Formann*. Hiszpani trzymaią kray *Potosi*. Jenerał *St. Martin* na czele 4000 ludzi stoi pod *Mendoza*, u podnoża gór *Anden*, oczekuiąc łagodnieyszey pory roku, dla przeyścia przez *Kordillery* i uderzenia na *St. Jago*, stolicę krainy *Chili*.

Frankfortskie gazety donoszą z *Kadyxu* pod 20 listopada: „ Wczora we wszystkich domach handlowych naszego miasta ukazał się następuiący biuletyn: „ Listy z *Lizbony*, które z bardzo dobrego źrzódła pochodzą, i przez różnych bankierów tuteyszych otrzymane zostały, uwiadamiaią, iż woyska portugalskie, szturmem, w którym naypięknieyszą odwagę i mętzwo okazały, miasto *Monte-Video* zdobyły. Rzeź była straszliwa. Woyska, które tak świetne dzieło oręża wykonały, były dawniey cząstką woysk pod rozkazami Xiążęcia *Wellingtona* zostaiących. Dodaią do tego, że miasto *Buenos-Ayres* o kapitulacyą prosiło. „ Wiadomość ta wielkie tu sprawiła wrażenie. Z niecierpliwością urzędowego oczekuią potwierdzenia.“ Niestety! radość ztąd pochodząca niezmiernie zmnieyszoną została, kiedy się dowiedziano, że trzy okręty, bogaty ładunek do naszych portow z naszychże osad południo-amerykańskich niosące, dostały się w ręce korsarzow.

Włochy.

Rzym dnia 28 listopada. Margrabia *Landsdown* u *Lucyana Bonapartego* kupił piękną statuę *Wenery*, dzieło *Kanowy*.

Niektóre obrzędowe trudności międzyposłem francuzkim i ministrem hiszpańskim, tu znaydującym się, co do pierwszych odwiedzin, nie są jeszcze ułatwione.

Król Sardyński przez postanowienie pod 22gim listopada ustanowił *Kongres nieustanny*, który o to się starać ma, iżby we wszystkich prowincyach utrzymać dostateczną na potrzeby ilość żywności, a dla lepszego utrzymania iey potrzebujących publiczne roboty przedsięwzięte bydź mają.

W gazecie berlińskiey czytamy ze *Włoch*, pod 10 grudnia: „ Dnia 6 t. m. hiszpański Infant *Don Francesco di Paolo*, w powrócie swym z *Rzymu* do *Hiszpanii*, przybył do *Turynu*, i wysiadł w pałacu Królewskim. Nie bawił jednak dłużéy, nad kilka godzin.

Papież wyniósł na wyższe stopnie 98 oficerów swego woyska. — Xiążę pruski, *Henryk*, oczekiwany jest w *Rzymie*.

Zapewniają, że w czasie świąt Bożego narodzenia, wyydzie *breve* papiezkie, ściągające się do zmnieyszenia klasztornych zakonów, a to przez ich poddanie pod ścisłość początkową prawideł zakonnych.

Xiążę *Naryszkin* miał audyencyą u Jego Świątobliwości, i był przyjęty z wielką uprzeymością.

Oyciec ś. chce odrzucić wszelką powierzchowną okazałość. Słychać o oddaleniu 100 Szwaycarów. Jego Świątobliwość wychodzi często incognito. „ Potrzeba, mawia on, ażeby mnie poznawano, jak Apostołów, po dobrych uczynkach, a nie po gwardyi bokowey. “

Temi czasy przybył do *Rzymu* Lord *Ocford*, który niedawno zaledwo uszedł z rąk rozboyników, którzy pod *Viterbo* pojazd jego zatrzymali i zupełnie zrabowali. Samego Lorda zostawili zboycy prawie nagiego na gościńcu; jednego zaś ze służących śmiertelnie ranili.

Dozwala się drukować: Z. Niemczewski Prof. Komit. Cenz. Członek. — w Drukarni XX. Pijarów.

DODATEK